

V19 Populatiestudies: Rotgans

Titel/naam meet/monitorprogramma

Populatie Monitoring Rotgans (Zwartbuikrotgans, *Branta b. bernicla*).

Naam aansturende organisatie (+ beheer metadata)

Alterra, Goose Specialist Group IUCN-SSC, N.I.O.O., Sovon (K. Koffijberg), UvA (A. Dokter), Ringcentrale Moskou.

Datum voltooiing, volgende herziening

Lopend onderzoek.

Samenvatting (korte beschrijving van de inhoud van de dataset)

Database met gegevens over de populatieomvang, overleving, reproductief succes en voorjaarsconditie van Rotganzen.

Doel waarvoor data worden verzameld

Bepalen broedsucces, populatiedynamiek, trekroutes, terreingebruik, compensatie landbouwschade.

Naam uitvoerende dienst/organisatie (verzamelen data)

Alterra, Wildfowl & Wetlands Trust, NERI, Schutzstation Wattenmeer, en vrijwilligers.

Rol contactpersoon (beschrijving op welke wijze de perso(o)n(en) betrokken is/zijn bij de data)

Beheer data, organisatie vangsten: Dr. Ralph Buij & Dr. Bart Ebbinge, Alterra Centrum Ecosystemen, Droevendaalsesteeg 3a, 6708 PB Wageningen, 0317- 48 3 416. E-mail: ralph.buij@wur.nl.

Zenderonderzoek: Gerard Muskens, Adriaan Dokter.

Vangen/Ringen: Gerard Muskens, Fred Cottaar

Broedsucces (leeftijdstellingen): Kees Koffijberg (Sovon)

Geografisch gebied

Waddenzee en andere locaties langs de trekweg tussen Frankrijk en Noord-Siberië.

Gebruiksbeperkingen (waarvoor zijn de data niet geschikt)

Data in beheer van contactpersoon.

Overige beperkingen in gebruik

Thema's (b.v. diversiteit, verspreiding, trends, reproductiesucces)

Populatieomvang, verspreiding, trends, reproductiesucces, overleving, voorjaarsconditie.

Temporele dekking

Vanaf 1976; jaarlijks een Europese totaaltelling in januari en in april/mei.

Volledigheid

In principe wordt informatie verzameld uit zowel de broedgebieden (Russische arctis, Taimyr-schiereiland (12 zomerseizoenen tussen 1990 en 2008)) als de

overwinteringsgebieden (noordwest Europa, m.n. Denemarken, Duitsland, Nederland, Engeland en Frankrijk). Gegevens uit tussenliggende gebieden zijn schaars of ontbreken. Deze gebieden worden echter niet intensief door de Rotgans gebruikt. Waarnemingen in de Russische arctis hebben betrekking op een gering aantal locaties, t.w. de Pyasina-Delta en de omgeving van Dickson (Medusa-baai).

Nauwkeurigheid

Gegevens zijn gebaseerd op vogeltellingen, broedvogeltellingen en ringonderzoek. Hierbij wordt gebruik gemaakt van metalen ringen en kleurringen met letter- en cijfer inscripties. Alle drie technieken hebben hun eigen specifieke (on)nauwkeurigheden.

Algemene beschrijving van herkomst

Resultaat van tellingen, broedvogelonderzoek en ringonderzoek, gedeeltelijk met behulp van vrijwilligers.

Inwinningsmethode

Professioneel, vrijwilligers (aflezen) gekoppeld aan oracle-database van www.geese.org, in beheer bij Alterra.

Beschrijving uitgevoerde bewerkingen

-

Meetvariabelen

Aantallen, locatie, biometrie, ringgegevens, afleesgegevens van ringen, broedsucces van geringde individuen en van de populatie als geheel (vastgesteld in de overwinteringsgebieden).

Meetmethodiek

In Nederland worden overwinterende en in het voorjaar opvettende Rotganzen gevangen, in de broedgebieden worden broedende en ruiende rotganzen gevangen. De gevangen vogels worden gemeten en gewogen en een gedeelte wordt gekleurringd, de overigen worden voorzien van metalen ringen. Het broedsucces wordt bepaald aan de hand van relatieve jongentellingen in het najaar, en op individuele basis aan de hand van het aantal eerstejaars vogels dat bij een gemerkt individu wordt vastgesteld. Op beperkte schaal worden vogels gevolgd met zenders/GPS-dataloggers.

Soort dataset (opslagmedium)

Een centrale database, die voor geregistreerde vrijwillige waarnemers toegankelijk is (www.geese.org) waarin gegevens over gekleurringde vogels zijn opgeslagen (plaats, datum relatie met andere individuen en broedsucces).

Verplichting vanuit (Europese) richtlijn

VR	HR	KRW	TMAP	OSPAR
Y+	NY+	N	N	N

Kosten op jaarbasis

Geen gegevens.

Soortenoverzicht (soorten waarvoor het meetprogramma (statistisch) betrouwbare gegevens oplevert)

Zwartbuikrotgans (*Branta b. bernicla*).

Habitats (waarvoor het betreffende meetnet gegevens oplevert)

1140, 1310, 1330.

Referenties

Ebbinge, B. 2014. De Rotgans (monografie). Atlas Contact Amsterdam/Antwerpen 363 pp.

Ebbinge, B.S., Blew, J., Clausen, P., Günther, K., Hall, C., Holt, C., Koffijberg, K., Le Dréan-Quéneq'hdu, S., Mahéo, R. & Pihl, S. 2013. Population development and breeding success of Dark-bellied Brent Geese *Branta b. bernicla* from 1991-2011. Wildfowl special issue 3:74-89.

Ebbinge, B.S. 2004. Onderzoek naar het broedsucces van Zwartbuikrotganzen. *Limosa* 77: 71-78.

Ebbinge, B.S. & Spaans, B. 2002. How do Brent Geese *Branta bernicla bernicla* cope with evil? Complex relationships between predators and prey. *Journal of Ornithology* 143:33-42.

Ebbinge, B.S., Heesterbeek, J.A.P., Ens, B.J. & Goedhart, P.W. 2002. Density dependent population limitation in Dark-bellied Brent Geese *Branta bernicla bernicla*. *Avian Science* 2:63-75.

Ebbinge, B.S. & Spaans, B. 1995. The importance of body reserves accumulated in in spring staging areas in the temperate zone for breeding in Dark-bellied Brent Geese *Branta bernicla bernicla* in the high Arctic. *Journal of Avian Biology* 26:105-113.

Ebbinge, B.S. 1992 Regulation of numbers of Dark-bellied Brent Geese *Branta bernicla bernicla* on spring staging sites. *Ardea* 80: 203-228.

Green, M., Alerstam, T., Clausen, P., Drent, R., & Ebbinge, B.S. 2002. Site use by dark-bellied brent geese *Branta bernicla bernicla* on the Russian tundra as recorded by satellite telemetry: implications for East Atlantic Flyway conservation. *Wildlife Biology* 8 (3): 229-239.

Nolet, B.A., Bauer, S., Kokorev, Y.I., Popov, I. Yu. & Ebbinge, B.S. 2013. Faltering lemming cycles reduces productivity and population size of a migratory Arctic goose species. *Journal of Animal Ecology* 82:804-813.

Spaans, B. & Postma, P. 2001. Inland pastures are an appropriate alternative for salt-marshes as a feeding area for spring fattening Dark-bellied Brent Geese *Branta bernicla bernicla*. *Ardea* 89:427-440.

Spaans, B., Blijleven, H.J., Popov, I. Yu., Rykhlikova, M.E. & Ebbinge, B.S. 1998. Dark-bellied Brent Geese *Branta bernicla bernicla* forego breeding when arctic foxes *Alopex lagopus* are present during nest initiation. *Ardea* 86:11-20.